

30 år av FN-insatser mot diskriminering

”Sverige har inte gjort mesta möjliga av FN:s jämställdhets-konvention”

30 år efter att Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, Cedaw, antogs av FN har mycket hänt – men mycket återstår att göra.

– Media som maktarena för jämställdhet och mäns våld mot kvinnor är två av flera angelägna områden att ta itu med, säger Maria Jacobson från det mediakritiska nätverket Allt är möjligt.

Kvinnokonventionen

Den 18 december fyller Kvinnokonventionen 30 år.

Att FN:s konvention mot diskriminering spelat roll, i världen men också i Sverige, är de flesta överens om.

Brittinger Örenius från FN:s utvecklingsfond för kvinnor, Unifem, i Örebro menar att det skett många viktiga framsteg under de senaste 30 åren.

– Föräldraförsäkring och beslut om utbyggnad av barnomsorgen liksom fri abort ramar in FN:s första kvinnokonferens i

Mexiko 1975. Sedan kom den första jämställdhetslagen och JämO. I dag har flera arbetsgivare och kommuner samt landsting jämställdhetsplaner och jobbar mer eller mindre aktivt med dessa frågor, säger hon till Arbetaren Zenit.

STATSVETAREN Lenita Freidenvall menar att kunskapen om Kvinnokonventionen är liten i Sverige om man jämför med exempelvis barnkonventionen. Men hon understryker att den är ett viktigt verktyg för kvinnorörelser världen över. En förklaring till att konventionen inte fått samma betydelse i Sverige kan enligt Lenita Freidenvall vara att den nationella lagstiftningen varit betydelsefull och att det också funnits bättre grundförutsättningar för att arbeta för kvinnors rättigheter än i semi-demokratiska länder.

GUNVOR NGARAMBE, koordinatör för det svenska Cedaw-nätverket (se faktaruta), menar att nästa steg för att nå framgångar bör vara att det ska vara kostsamt att inte använda Kvinnokonventionen för att öka kvinnors representation i politiken och i bolagsstyrelser.

– I ett samhälle som vårt där utbildningsnivån bland kvinnor är så hög är det skamligt att vi låter denna diskriminering fortsätta. Gör som Norge – inför sanktioner för dem som bryter mot Kvinnokonventionen, säger hon till Arbetaren.

Norge har som enda land i världen lagstiftat för att få in fler kvinnor i bolagsstyrelserna. Om så ändå inte sker kan staten gå in och tvångslikvidera företaget.

Lenita Freidenvall forskar i statsvetenskap vid Stockholms universitet och har gjort flera studier på kvinnors representation i politiken och kvotering.

– I Norge har sanktionerna fungerat och kvinnorepresentationen

gått upp avsevärt, till upp emot en 40-procentig nivå, säger hon till Arbetaren.

MARIA JACOBSON, från det mediakritiska nätverket Allt är möjligt, som bidragit till den skuggrapport (se faktaruta) som också lämnats till FN, konstaterar att Kvinnokonventionen inte gör så stort avtryck i Sverige till skillnad från i flera andra länder som till exempel Sydafrika, där konventionen påverkat lagstiftningen på jämställdhetsområdet även i konstitutionen.

– Den svenska grundlagen bär inte några spår av Kvinnokonventionen. Jämställdhetspolitiken i Sverige ligger dock i linje med

konventionen, även om det inte direkt refereras till den.

– För Sverige finns mycket kvar att ta itu med. Media är en maktarena vi inte kan bortse från i fråga om jämställdhet där det finns stora problem. Mäns våld mot kvinnor och mäns fortsatta anspråk på kvinnokroppen i sexuellt hänseende är andra exempel, säger Maria Jacobson.

SVERIGE HAR OCKSÅ fått kritik från FN flera gånger för bristande tillämpning av Kvinnokonventionen.

Regeringen fick efter senaste granskningen 2008 rekommendationer på 30 punkter.

Bland annat uppmanas Sverige att införliva konventionen i svensk lagstiftning och att ge män ökade förutsättningar att ta ut föräldraledighet. Dessutom menar FN att Sverige behöver vidta ytterligare åtgärder för att integrera funktionshindrade kvinnor på arbetsmarknaden, att värden är ojämförbara och löneskillnader mellan könen är oroande.

Sveriges nästa rapport ska lämnas till FN i september 2010.

JENNY LUNDBERG
xx@arbetaren.se

Fakta Konventionen – en ”katalysator”

■ **Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (Cedaw)** antogs av FN:s general-församling den 18 december 1979. Sverige skrev som första land under konventionen 1981.

■ **Den är inte** juridiskt bindande, men spelar en viktig roll för kvinnors mänskliga rättigheter och som katalysator i jämställdhetsarbetet.

■ **Regeringar i de länder** som skrivit under konventionen lämnar regelbundet rapporter till FN:s kvinnokommitté. Regeringen lämnade sin senaste rapport 2006.

■ **Svenska Cedaw-nätverket** och Sveriges kvinnolobby tar samtidigt fram en egen rapport, så kallad skuggrapport, där de utvärderar jämställdhetsarbetet i landet.